

အမျိုးသားအဆင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဦးဆောင်အဖွဲ့
National Volunteer Steering Unit

အမျိုးသားအဆင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဦးဆောင်အဖွဲ့
National Volunteer Steering Unit

ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးထွေလူနာများနှင့် သံသယလူနာများ
သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးသော စေတနာ့ဝန်ထမ်း
အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်
ယာဉ်မောင်းနှင့် အထူတိုအထွက် အသိပညာပေးလက်စွဲ

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊
လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်
မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းတို့ ပူးပေါင်း၍ ပြုစုထုတ်ဝေသည်။

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးထွေလူနာများနှင့် သံသယလူနာများ
သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးသော စေတနာ့ဝန်ထမ်း
အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်
ယာဉ်မောင်းနှင့် အထူတိုအထွက် အသိပညာပေးလက်စွဲ

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊
လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်
မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းတို့ ပူးပေါင်း၍ ပြုစုထုတ်ဝေသည်။

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

COVID-19:

Manual for Volunteers of Ambulance Services

ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများနှင့် သံသယလူနာများ
သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးသော စေတနာ့ဝန်ထမ်း
အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်
ယာဉ်မောင်းနှင့် အကူတို့အတွက် အသိပညာပေးလက်စွဲ

၂၀၂၀ ဖြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

အမှာစာ

အမျိုးသားအဆင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဦးဆောင်အဖွဲ့ အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်း COVID-19 ကူးစက်မြန် ကပ်ရောဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် တုံ့ပြန်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အားဖြည့်ကူညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ မိမိတို့ အစီအစဉ်ဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ ပရဟိတအဖွဲ့များကို စုစည်းခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများပေးခြင်း၊ လိုအပ်သည်များ ကူညီပံ့ပိုး ပေးခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ဆရာဝန်အသင်းနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ် စတင်ကတည်းက အစဉ်တစိုက် ပါဝင်အားဖြည့် ကူညီပေးလျက် ရှိပါသည်။

စေတနာ့ဝန်ထမ်း နည်းပြများအတွက် နည်းပြ လက်စွဲစာအုပ် ပြုစုခြင်းနှင့် နည်းပြသင်တန်းများပေးခြင်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လက်စွဲစာအုပ် ပြုစုခြင်းနှင့် ဆင့်ပွား သင်တန်းများ ပေးခြင်းတို့ကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် COVID-19 ကပ်ရောဂါ ဒုတိယ လှိုင်းကာလကို ကြုံတွေ့ဖြတ်သန်းနေလျက်ရှိရာ၊ အောင်မြင်စွာ ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရနှင့်ပြည်သူ လက်တွဲ ညီစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးသည် အလွန်အရေးကြီးလှပေသည်။ ပိုးတွေ့လူနာများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးလျက် ရှိသည့် မိမိတို့ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လူနာတင် ယာဉ်မောင်းများနှင့် ယာဉ်ပေါ်တွင် လိုက်ပါကူညီ ဆောင်ရွက်နေသူတို့အနေဖြင့် ကိုယ်တိုင် လုံခြုံစေရေး မှန်ကန်သော အသိ၊ သတိဖြင့် COVID-19 ကပ်ရောဂါကို ရှေ့တန်းမှ ထိရောက်စွာ ပါဝင်ရင်ဆိုင် တုံ့ပြန် နိုင်ရေးနှင့် COVID-19 ကပ်ရောဂါ ပြန့်နှံ့မှုကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်ရေးတို့အတွက် ဤလက်စွဲစာအုပ်က များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာ အခန်းများအလိုက် ပါဝင်ပြုစုရေးသား ပေးကြသော မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်းနှင့် ကျန်းမာရေး နှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ဘာသာရပ်အလိုက် စေတနာ့ ဝန်ထမ်း ပညာရှင်ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများအားလည်း အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိအပ်ပါသည်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လူနာတင် ယာဉ်မောင်းများနှင့် ယာဉ်ပေါ်တွင် လိုက်ပါကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးသူများအားလည်း မိမိတို့ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဦးဆောင်အဖွဲ့ အနေဖြင့် လေးစားဂုဏ်ပြု အပ်ပါကြောင်းနှင့်

စာအုပ်ပါ ကာကွယ်လုပ်ဆောင်ရန် အချက်များကို
စနစ်တကျ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်
ကင်းပါစေကြောင်း ဆုမွန်တောင်းအပ်ပါ သည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်
ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန
အတွင်းရေးမှူး
အမျိုးသားအဆင့်စေတနာ့ဝန်ထမ်းဦးဆောင်ဖွဲ့

ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများနှင့် သံသယလူနာများ
 သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးသော စေတနာ့ဝန်ထမ်း
 အရေးပေါ်လူနာတပ်ဖွဲ့
 ယာဉ်မောင်းနှင့် အကူတို့အတွက် အသိပညာပေးလက်စွဲ

သင်ခန်းစာမြေစာရေးသားသူများ
 * * * * *

မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း

- ၁။ ပါမောက္ခဒေါက်တာထင်အောင်စော - ဥက္ကဋ္ဌ
 မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း။
- ၂။ ပါမောက္ခဒေါက်တာမြသီတာ - ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
 မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း။
- ၃။ ပါမောက္ခဒေါက်တာမာမာကြည် - အတွင်းရေးမှူး၊ ပညာရေးရာဌာန
 မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း။
- ၄။ ဒေါက်တာသာထက်အောင် - ဗဟိုကော်မတီဝင်
 မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း။
 - အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
 အရေးပေါ်လူနာအသက်ကယ်တင်၊
 ကုသ ပို့ဆောင်ရေးဖေါင်ဒေးရှင်း
 မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း။
 - ဗဟိုကော်မတီဝင်
 ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊
 လူနာတင်ယာဉ် ကွန်ယက်။

၅။ ဒေါက်တာသောင်းလင်း - အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်
မြန်မာနိုင်ငံဆရာဝန်အသင်း
(ရန်ကုန်တိုင်း)။

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

- ၁။ ပါမောက္ခဒေါက်တာမော်မော်ဦး - ပါမောက္ခ
(အရေးပေါ်ဆေးပညာ)
ရန်ကုန်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး
ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန
- ၂။ ဒေါက်တာသက်မွန်သန်း - လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
(ကုသရေး)
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ကိုဗစ်ရောဂါဖြစ်နိုင်ခြေကို အကဲခတ်ခြင်း	၁
၂။	ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ဝတ်စုံ personal protective equipment (PPE) ဝတ်ဆင်သုံးစွဲနည်း	၂
၃။	လူနာသယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း နှင့်လွှဲပြောင်းပေးခြင်း	၉
၄။	Pulse Oxy-meter အသုံးပြုခြင်းနှင့် အောက်ဆီဂျင်ကုသမှုပေးခြင်း	၁၅
၅။	လူနာလွှဲပြောင်းပေးပြီးလုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းများ	၁၈
၆။	လူနာတင်ယာဉ်ပိုးသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ	၁၉
၇။	သေဆုံးသူ၏ ခန္ဓာကိုယ် (Dead Body) အား ကိုင်တွယ်ခြင်း	၂၄
၈။	စေတနာ့ဝန်ထမ်းများကူးစက်မှုမှ ကာကွယ်ရေးနှင့်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု	၂၅

နောက်ဆက်တွဲ(၁)

၂၆

ကိုးကားချက်များ

၂၇

အခန်း(၁)

ကိုဗစ်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်ခြေကို အကဲခတ်ခြင်း

- လူနာထံမရောက်ခင် ကြိုတင်ရထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို သုံးသပ်ပါ။
- ကိုဗစ်ရောဂါဖြစ်ပွားနှုန်းများ မြင့်မားနေသော အချိန်ဖြစ်သဖြင့် မည်သည့်လူနာမဆို ကိုဗစ်ရောဂါပိုး ရှိနိုင်ခြေများပါသည်။
- လူနာထံရောက်ပြီးမှ ထပ်မံရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းသုံးသပ်ပါ။
- ကိုဗစ်ရောဂါဖြစ်နိုင်ခြေကို အကဲခတ်ရာတွင် အောက်ပါတို့ ကို ထည့်သွင်း သုံးသပ်ပါ-
  - အသက်ရှူလမ်းကြောင်း လက္ခဏာရှိသူများ
  - ချောင်းဆိုးခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်း၊ ဖျားခြင်း
  - အနံ့အရသာပျောက်ခြင်း၊ ပြောင်းခြင်း
  - ရောဂါအဖြစ်များသောဒေသများသို့ ခရီးသွားရာဇဝင်ရှိခြင်း
  - ပိုးတွေ့လူနာများနှင့် ထိတွေ့ခဲ့ခြင်း

အခန်း(၂)

ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ဝတ်စုံ personal protective equipment (PPE) ဝတ်ဆင်သုံးစွဲနည်း

- ကိုဗစ်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်ခြေကို အကဲခတ် သုံးသပ်ချက်ပေါ် မူတည်ပြီး သင့်တော်သော PPE level အတိုင်း ဝတ်ဆင် ရပါမည်။ (စေတနာ့ဝန်ထမ်း လက်စွဲစာအုပ် စာမျက်နှာ (၄၉) ရောဂါကာကွယ် ရေးပစ္စည်းများအသုံးပြုခြင်း Use of PPE အခန်းတွင် ကြည့်ရန်)
- ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများ၊ သံသယလူနာများနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ရမည့်သူများ၊ (၂)မီတာ(၆ ပေ) အကွာအတွင်း ထိတွေ့ ရမည့်သူများအားလုံး သင့်တော်သော PPE ဝတ်ရမည်။

သင့်တော်သော PPE အမျိုးအစားများ ရွေးချယ်ဝတ်ဆင် ခြင်း

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO ၏ April ၂၀၂၀နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သော Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages: interim guidance နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏

COVID-19 MOHS PPE Guidelines အရ ရွေးချယ်ဝတ်ဆင်
ရပါမည်။

- သံသယလူနာနှင့် ထိတွေ့လူနာ သယ်ပို့ရာတွင် ယာဉ်မောင်းနှင့် အကူတို့ဝတ်ရမည့် PPE များ
  - ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစီး(Medical Mask)
  - မျက်လုံးအကာ
(အကာအကွယ်မျက်မှန်/မျက်နှာအကာ)
(Eye Protection(Google/ Face shield)
  - ဝတ်ရုံ (Gown)
  - လက်အိတ်(Glove)
  - လက် ခဏခဏ ဆေးပေးပါ။
- လူနာထားသော အနောက်ခန်းနှင့် ကားခေါင်းခန်းကြားတွင် အလုံပိတ်ခြားထားလျှင်
  - အနည်းဆုံး ၁မီတာ(၃ ပေ) ခွာနေခြင်းကို လိုက်နာရန်
  - ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစီး(Medical Mask)
  - PPE ဝတ်ရန်မလိုပါ
  - လက် ခဏခဏ ဆေးပေးပါ။
- သံသယလူနာ လူနာအတင်အချတွင် ကူညီလျှင်
  - ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစီး(Medical Mask)

- မျက်လုံးအကာ
(အကာအကွယ်မျက်မှန်/မျက်နှာအကာ)
(Eye Protection (Google/ Face shield))
- ဝတ်ရုံ (Gown)
- လက်အိတ်(Glove)
- လက် ခဏခဏ ဆေးပေးပါ။
- လူနာထားသော အနောက်ခန်းနှင့် ကားခေါင်းခန်းကြားတွင် အလုံပိတ်ခြားထားခြင်း မရှိသော်လည်း သံသယလူနာနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့မှု မရှိလျှင်
  - ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစီး(Medical Mask)
  - လက် ခဏခဏ ဆေးပေးပါ။
- အကယ်၍ ယာဉ်မောင်းနှင့် အကူ (၂)ယောက်လုံးသည် လူနာကို ထိတွေ့ရန် လိုအပ်ပါက လူနာထားသော အနောက်ခန်းနှင့် ကားခေါင်းခန်းကြားတွင် အလုံပိတ် ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ သင့်တော်သော PPE ကို (၂)ယောက်လုံး ဝတ်ရပါမည်။

- သံသယလူနာများ သယ်ပို့ရာတွင် **လူနာများဝတ်ရမည့် PPE များ**
  - အောက်ဆီဂျင်ပေးရန် လိုအပ်သော လူနာမှအပ လူနာအားလုံးအား ခံနိုင်ပါက surgical face mask ကို လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဝတ်ထားစေပါ။
  - လူနာများအား လက် ခဏခဏဆေးပါစေ။ Hand sanitizer များ သုံးရန် တိုက်တွန်းပါ။
- သံသယလူနာများ သယ်ပို့ပြီး လူနာတင်ယာဉ်ကို **သန့်ရှင်းရေး လုပ်မည့်သူများ ဝတ်ရမည့် PPE များ**
  - ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစီး(Medical Mask)
  - မျက်လုံးအကာ
(အကာအကွယ်မျက်မှန်/မျက်နှာအကာ)
(Eye Protection (Google/ Face shield)
  - ဝတ်ရုံ (Gown)
  - ရာဘာ လက်အိတ်အထူ(Heavy duty gloves)
  - Boot ဖိနပ်အရှည် (အညစ်အကြေးများ၊ chemical များ၊ လွင့်စင်လာပြီး ထိတွေ့မှုများ ရှိနိုင်သဖြင့် ခြေထောက်လိုသော ဘွတ်ဖိနပ်(Boots)ကို ဝတ်ဆင် ထားရပါမည်။
  - လက် ခဏခဏဆေးပေးပါ။

- လူနာထားသော အနောက်ခန်းနှင့် ကားခေါင်းခန်းကြားတွင် အလုံပိတ်ခြားထားပြီး လူနာ အနောက်ခန်းတွင် လူနာပြုစုမည့် PPE ဝတ်ထားသော အခြားသူများ ပါခဲ့လျှင် ယာဉ်မောင်းသူ သည် ယာဉ်မောင်းနေစဉ် (သို့မဟုတ်) ခေါင်းခန်းတွင် ရှိနေစဉ် PPE ဝတ်ရန်မလိုပါ။ တနည်း အားဖြင့် လူနာထိတွေ့ရန် မလိုပါက ယာဉ်မောင်းသူသည် ဆေးရုံသုံး ပါးစပ်/နှာခေါင်းစည်း (Medical Mask) တပ်ပါ။ Hand sensitizer ဖြင့် လက် ခဏခဏဆေးပေးပါ။
- စေတနာ့ဝန်ထမ်း အင်အားနည်းသဖြင့် လူနာပြုစုမည့်သူ သီးခြားလိုက်ပါနိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ယာဉ်မောင်း တစ်ယောက်တည်း ပါပါက (သို့မဟုတ်) လူနာပြုစုမည့်သူ တစ်ယောက်တည်းနှင့် ပြုစုရန် မလုံလောက်ဘဲ ယာဉ်မောင်းသည် လမ်းတွင် အရေးပေါ် လူနာပြုစုရန်လိုအပ်ပါက ယာဉ်မောင်းသည် PPE ဝတ်ထားရန် လိုပါသည်။
- အကယ်၍ အကူတစ်ယောက်တည်းနှင့် လူနာအတင်အချ အကူအညီပေးနိုင်လျှင် PPEကို တစ်ယောက်တည်း ဝတ်နိုင် ပါသည်။ ယာဉ်မောင်းသည် PPE မဝတ်ရသည့် အတွက် လူနာ လွှဲပြောင်းရန်၊ စာရွက်စာတမ်းများ လုပ်ရန် PPE ချွတ်ရန်၊ ပိုးပြန်သတ်ရန် မလိုတော့ပါ။

- သင့်တော်သော PPE ကို လူနာနှင့် ၂မီတာ(၆ ပေ) အကွာတွင် ဝတ်ပါ။
- PPE စနစ်တကျ ဝတ်နည်း၊ ချွတ်နည်းများ (စေတနာ့ဝန်ထမ်း လက်စွဲစာအုပ် စာမျက်နှာ (၅၇) ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်ဝတ်စုံ ဝတ်ဆင် သုံးစွဲခြင်း အခန်းတွင် ကြည့်ရန်)
- PPE စုတ်ပြုလျှင် PPE အသစ်ကို ချက်ချင်းလဲပါ။ သို့မဟုတ် PPE ဝတ်ထားသော အခြားစေတနာ့ဝန်ထမ်းနှင့် အစားထိုးလဲပြီး လုပ်ရန်။
- ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများနှင့် သံသယလူနာများ သယ်ပို့ချိန်တွင် မလိုအပ်ဘဲ Aerosol generating procedures (AGP) လေထဲသို့ အမှုန်အစက်များ ထွက်စေသော ကုထုံးများ ရှောင်သင့်ပါသည်။ အသက်ရှူ/ နှလုံးခုန်ရပ်နေသောသူကို ပြုစုသော cardiopulmonary resuscitation သည် လေထဲသို့ အမှုန်အစက်များ ထွက်စေသဖြင့် ထိုကုထုံးများ လိုအပ်ပါက အောက်ဖော်ပြပါ PPE level 3 ကို ကားပေါ်ပါသူ အားလုံး ဝတ်ဆင်ပါ-
  - N95 ပါးစပ်/နှာခေါင်းစည်း (N95 Mask)
  - မျက်လုံးအကာ
(အကာအကွယ်မျက်မှန်/မျက်နှာအကာ)
(Eye Protection (Google/ Face shield))

- ဝတ်ရုံ (Cover-all Gown)
- ရင်အကာ (Apron)
- လက်အိတ်(Glove)

ယာဉ်မောင်းသည် PPE level-3 မဝတ်ထားပါက လူနာချပြီးသည်အထိ ကားခေါင်းခန်းထဲက မထွက်ပါနှင့်။

- ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများကို သယ်ပို့ချိန်တွင် PPE level-3 ကို ဝတ်ရပါမည်။

မှတ်ချက်။ PPE အမျိုးအစား ရွေးချယ်ဝတ်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားသော အခြေအနေများအတွက် ထပ်မံ သိရှိလိုပါက နောက်ဆက်တွဲ(၁) COVID-19 Acute Disease နှင့် ပတ်သက်၍ Personal Protective Equipment ဝတ်ဆင်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ဇယားတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

အခန်း(၃)

လူနာသယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း နှင့်လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

- လူနာသယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ရောဂါကူးစက်မှု မရှိစေရန် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက်များ အတိုင်း တိကျစွာလိုက်နာရပါမည်။
- COVID-19 ရောဂါနှင့်ပါတ်သက်၍ စောင့်ကြည့်လူနာများ (Person under investigation “PUI”) ကို ရောဂါပိုး တွေ့နိုင်သူအဖြစ် သတိပြု သယ်ယူပို့ဆောင်ရပါမည်။
- လူနာသယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် သွားရောက်ပို့ဆောင်ရမည့် ဆေးရုံများ /ကုသမှုဌာနများသို့ ကြိုတင် အကြောင်းကြားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ရမည့် လမ်းကြောင်းများကို ရွေးချယ်ရာတွင် အချိန်တိုပြီး၊ လူနာအတွက် သက်တောင့် သက်သာဖြစ်စေမည့် လမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်ရပါမည်။
- သယ်ယူပို့ဆောင်သည့် လမ်းတစ်လျှောက်တွင် မလိုအပ်ဘဲ ရပ်တန့်ခြင်း၊ နားခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။
- လူနာအား ယဉ်ကျေးပျူငှာစွာ ဆက်ဆံပါ။
- ကုသရေးစင်တာများ၊ ဆေးရုံများတွင် အရေးပေါ်လူနာတင် ယာဉ်များ ဝင်ရောက်ရန် လမ်းညွှန်များ၊ ဆိုက်ရပ်ရန်

နေရာများကို တိကျစွာ လမ်းညွှန်ပေးထားရန်၊ လူနာချပြီးလျှင် လူနာတင်ယာဉ်ကို ပိုးသန့်စင်ရန်နေရာ၊ ယာဉ်မောင်းနှင့် အကူတို့အား PPE ချွတ်ရန်၊ အနားယူရန်နေရာများ ထားရှိပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

လူနာတင်ယာဉ်

- (က) လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့်ယာဉ်သည် အနည်းဆုံး Standard Ambulance ၏ စံနှုန်းများ ပြည့်မီရပါမည်။
- (ခ) Category C (Severe acute respiratory infection-SARI) လူနာ အမျိုးအစား (သို့မဟုတ်) အထူးကြပ်မတ်ကုသမှု လိုအပ်သောလူနာ ဖြစ်ပါက သယ်ယူပို့ဆောင်မည့် ယာဉ်သည် Advanced Ambulance ၏ စံနှုန်းများ ပြည့်မီသော လူနာတင်ယာဉ် ဖြစ်ပါမည်။
- (ဂ) လူနာအား သယ်ယူပို့ဆောင်မည့် လူနာတင်ယာဉ်သည် လေဝင်လေထွက်စနစ် ကောင်းမွန်သောယာဉ် ဖြစ်ရပါမည်။

- (ဃ) လူနာတင်ယာဉ်မောင်းနှင်ခန်းနှင့် လူနာခန်းကို အခန်းကန့်ထားရပါမည်။

လိုက်ပါမည့်သူများ

- (က) လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် အနည်းဆုံး (၂)ဦး လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသူ များသည် COVID-19 ရောဂါ၏ ကူးစက်မှု သဘောတရားများကို နားလည်၍ အသက်ကယ်ပြုစုကုသမှုကို နားလည် တတ်ကျွမ်းသူများ ဖြစ်ရပါမည်။
- (ခ) လိုက်ပါမည့်သူ အရေအတွက်ကို နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် စီမံခန့်ခွဲရပါမည်။

လူနာနှင့်မိသားစုဝင်များအား ရှင်းပြခြင်းနှင့် သဘောတူညီချက် ရယူခြင်း

- လူနာနှင့် မိသားစုဝင်များအား ဆေးရုံ၊ quarantine site or Covid isolation centers များသို့ ပို့ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ပို့ဆောင်မည့်လမ်းကြောင်းများကို ကျန်မာရေးဝန်ထမ်းက နားလည်အောင် ကောင်းစွာ ရှင်းပြရပါမည်။

- ရောဂါပြင်းထန်ပြီး လူနာအခြေအနေ မကောင်းပါက လမ်းခရီးတွင် ဖြစ်နိုင်သော နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာများအား ရှင်းပြပြီး သယ်ပို့ရန် သဘောတူညီချက်ကို နှုတ်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်သော် လည်းကောင်း ယူရပါမည်။

လူနာများအား သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်

- လူနာလက်ခံမည့် ဆေးရုံကို အရင်ဆုံး ဆက်သွယ်ပါ။ လာရမည့်နေရာကို သေချာစွာမေးပါ။ ဆေးရုံအတွင်း ပုံမှန်သွားနေကျနေရာ မဟုတ်ဖို့ များပါသည်။
- တစ်အိမ်ထဲမှ မိသားစုဝင်များမှလွဲ၍ ဖြစ်နိုင်လျှင် တစ်ဦးချင်းသယ်ပို့ပါ။
- အကယ်၍ လိုအပ်ပါက ပိုးတွေ့လူနာများ အချင်းချင်း ပေါင်းပြီး ပို့နိုင်ပါသည်။ ပို့နိုင်သော လူနာ အရေအတွက်သည် ကားဆန့်နိုင်သည့် အပေါ်မူတည်ပါသည်။
- အောက်ဆီဂျင်ပေးရန် လိုအပ်သော လူနာမှအပ လူနာ အားလုံးအား ခံနိုင်ပါက surgical face mask ကို လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဝတ်ထားစေပါ။
- လူနာကို ကားပေါ်မတင်မီ မလိုအပ်သော ပစ္စည်းများကို ကားပေါ်မှ ဖယ်ရှားပါ။ သို့မဟုတ် အလုံ ပိတ်ထားသော ဘီဒိုထဲသို့ ပြောင်းထည့်ပါ။

- ဘီဒိုများကို မလိုအပ်ဘဲ မဖွင့်ပါနှင့်။
- လေအေးပေးစက်များပါလျှင် ဖြစ်နိုင်ပါက လေကို ပြန်လည်ပတ်စေမည့်အစား စုပ်ထုတ်စေရန် လုပ်ထားပါ။ လေစုပ်ထုတ်ရန် ပန်ကာတပ်ထားပါက လေစုပ်ပန်ကာကို သုံးပါ။ မပါပါက လမ်းတလျှောက်တွင် ကားပြုတင်းပေါက်များ ဖွင့်မောင်းပါ။ ကားမောင်းနေစဉ် ကားပြုတင်းပေါက်များ ဖွင့်မောင်းခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အန္တရာယ် မဖြစ်စေပါ။
- ပိုးတွေ့လူနာ၊ သံသယလူနာများ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကလေးငယ်များ၊ အမြင်အာရုံ ချို့ယွင်းသူများ အပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများ၊ အလွန်စိတ်လှုပ်ရှား ဒေါသထွက် နေသူများအတွက် စောင့်ရှောက်မည့် မိဘသို့မဟုတ် စောင့်ရှောက်မည့်သူများ လိုက်ပါရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသူများမှလွဲပြီး လူပို လိုက်ခွင့်မပြုရပါ။ လိုက်ပါလာသူများ အားလုံး အနည်းဆုံး surgical mask တပ်ထားရပါမည်။ ထိတွေ့သူအနေဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး swab ယူပြီး စစ်ဆေး ခြင်း၊ သတ်မှတ် နေရာတွင် စောင့်ကြည့်ခြင်း (quarantine) များ ပြုလုပ်ရပါမည်။
- မိသားစုဝင်များ၊ ဆွေမျိုးများအား အိမ်တွင်သာ နေခွဲရန်၊ ဆေးရုံမလိုက်ခွဲရန် ပြောပါ။

- ဆေးရုံနှင့်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ ပေးခဲ့ပါ။
- လက်ခံမည့်ဆေးရုံသို့ ထွက်လာပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်ရန် ခန့်မှန်းရောက်ရှိ မည့်အချိန်ကို အကြောင်းကြားပါ။
- လူနာပို့ဆောင်ရမည့်နေရာကို သက်ဆိုင်ရာဆေးရုံနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်း၍ မေးမြန်းထားရပါမည်။
- ယာဉ်မောင်းက လူနာမချမီ လက်ခံမည့်ဌာနသို့ ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းပို့ ရပါမည်။
- လက်ခံမည့်ဌာနက သယ်ပို့ရမည့်လမ်းကြောင်း ရှင်းပေးထားပြီး လူနာသယ်ရာတွင် ကူညီပါလိမ့်မည်။
- လူနာလွှဲပြောင်းရန်၊ လက်ခံမည့်ဌာနသို့ ဝင်ရန် PPE လဲရန်မလိုပါ။

အခန်း(၄)

Pulse Oxy-meter အသုံးပြုခြင်းနှင့် အောက်ဆီဂျင်ကုသမှုပေးခြင်း

Covid ရောဂါလူနာများသည် သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ဓာတ် ကျဆင်းနိုင်သော အန္တရာယ် ရှိနိုင်သဖြင့် Covid 19 ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှု များပြားသော ကာလတွင် လူနာများကို သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရမည့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း၊ အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ် ယာဉ်မောင်းနှင့် အတူလိုက်ပါမည့် အကူတို့အနေဖြင့် Pulse oxy-meter ကရိယာ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် Silent hypoxia အပါအဝင် သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ဓာတ် ကျဆင်းခြင်းကို စောလျင်စွာ သိရှိနိုင်ပြီး၊ အောက်ဆီဂျင် ကုသမှုပေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်မည် ဆိုလျှင် လူနာအတွက် များစွာအကျိုးရှိနိုင်ပါသည်။

အောက်ဆီဂျင် ကုသမှုပေးရန်လိုအပ်သောအခြေအနေများ

- အလွန်အမင်းမောနေခြင်း
- နှုတ်ခမ်း၊ လက်သည်းခြေသည်းများပြာနေခြင်း
- သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ဓာတ်ပြည့်ဝမှု (၉၃%) နှင့် အောက်ဖြစ်နေခြင်း

အောက်စီဂျင် ကုသမှုပေးခြင်း

- အောက်စီဂျင် ကုသမှုပေးရန် လိုအပ်သော အခြေအနေများ ရှိပါက အရေးပေါ် လူနာတင်ယာဉ်တွင် ပါရှိသော အောက်စီဂျင်ဗူးဖြင့် 2-5 L/min ပမာဏအထိ O2 Nasal Cannula ဖြင့် ပေးနိုင်ပါသည်။
- အရေးပေါ်အသက်ကယ် ဆေးပညာကို ကျွမ်းကျင် တတ်မြောက်သူများအနေဖြင့် လိုအပ်ပါက 5 L/min ပမာဏထက်ပိုသော အောက်စီဂျင် ကုသမှုများကို O2 Face Mask or O2 Face Mask with Reservoir Bag များကို အသုံးပြု၍ ကုသမှုပေးနိုင်ပါသည်။

Pulse oxy-meter အသုံးပြုခြင်း

- သွေးအတွင်း အောက်စီဂျင်ဓာတ် ပြည့်ဝမှုနှင့် နှလုံးခုန်နှုန်းကို တိုင်းတာပေး နိုင်ပါသည်။
- အရည်အသွေးမှန်ကန်သော Pulse oxy-meter ကို အသုံးပြုရမည်။
- လက်ချောင်းများ (သို့မဟုတ်) earlobes (နားရွက်) တွင် တိုင်းတာနိုင်ပါသည်။
- တိုင်းတာမည့်လက်ချောင်းတွင် လက်သည်းဆိုးဆေးများ ရှိမနေရန် လိုအပ်ပါသည်။

- တိုင်းတာမည့် လက်ချောင်းထိပ် (သို့မဟုတ်) earlobes (နားရွက်)ကို Pulse oxy-meter အတွင်း ပုံတွင်ပြထားသည့်အတိုင်း ညှပ်ထား၍ Pulse oxy-meter မျက်နှာပြင်တွင် ပေါ်လာသော ဂဏန်းများ ငြိမ်သွားသည်အထိ စက္ကန့် (၂၀)ခန့်စောင့်ပြီး အဖြေကို ဖတ်နိုင်ပါသည်။ (အချို့စက်များသည် အလိုအလျောက် စက်ပွင့်လာပြီး အချို့စက်များသည် power ခလုတ် နှိပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်)
- SpO2 ဟု ရေးထားသော နေရာမှဂဏန်းသည် သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ဓာတ် ပြည့်ဝမှု ရာခိုင်နှုန်းကို ဖော်ပြပြီး PR ဟု ရေးထားသော နေရာမှဂဏန်းသည် တစ်မိနစ်နှလုံးခုန်နှုန်းကို ဖော်ပြပါသည်။
- ပုံမှန်သွေးအတွင်း အောက်ဆီဂျင်ဓာတ် ပြည့်ဝမှု ရာခိုင်နှုန်း (၉၅%) အထက်ဖြစ်ပါသည်။ (၉၃%) နှင့် အောက်ဖြစ်နေပါက အောက်ဆီဂျင်ကုသမှုလိုအပ်ပါသည်။

အခန်း(၅)

လူနာ လွှဲပြောင်းပေး ပြီးလုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းများ

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စွန့်ပစ်ရန်နည်းများ

- လက်ခံသောဆေးရုံတွင် လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း စွန့်ပစ်ရန် (စေတနာ့ဝန်ထမ်း လက်စွဲစာအုပ် စာမျက်နှာ(၅၁) အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်ခြင်း အခန်းတွင် ကြည့်ရန်)
- လူနာယာဉ်ပါ အကူစေတနာ့ဝန်ထမ်းသည် လက်ခံသော ဆေးရုံက သတ်မှတ်ပေးထားသော ဆေးရုံတစ်နေရာတွင် PPEကို စနစ်တကျ ချွတ်ရပါမည်။ လက်ခံသော ဆေးရုံတွင် လမ်းညွှန် ချက်များအတိုင်း စွန့်ပစ်ရန် (စေတနာ့ဝန်ထမ်း လက်စွဲစာအုပ် အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း အခန်းတွင် ကြည့်ရန်)

အခန်း(၆)

လူနာတင်ယာဉ် ပိုးသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ

- ယာဉ်ပိုးသတ်ခြင်းလုပ်ရန် သင့်တော်သော PPE ဝတ်ရပါမည်။ အနည်းဆုံး mask, apron and gloves ဝတ်ရပါမည်။
- ပိတ်ထားသော ဘီဒို(အတွင်းပိုင်းများမပါ) အပြင်မျက်နှာပြင်များ၊ လူနာတင်စင်များ၊ ထိတွေ့နိုင်သော မျက်နှာပြင်များ၊ နံရံများ၊ ဘီဒိုများကို အပေါ်မှအောက်သို့ ပိုးသတ်ဆေးရည် (၀.၁%) ဟိုက်ပိုကလိုရိုက် (1:50 Hypochlorite Solution 1000 ppm) ဆွတ်ထားသော အဝတ်ဖြင့် သေချာစွာသုတ်ပြီး (Using the surface wipe method) ပိုးသတ်ရန် လိုပါသည်။ ထို့နောက် (၁၀) မိနစ်ခန့် ထားပြီး ရေဝတ်ဖြင့် ထပ်မံသုတ်ပါ။
- ယာဉ်ပေါ်တွင် ဘီဒိုထဲ မထည့်ထားဘဲ ပါလာသော ကရိုယာများကို Alcohol (၇၀%) သို့မဟုတ် (၀.၁%) ဟိုက်ပိုကလိုရိုက် (1:50 Hypochlorite Solution 1000 ppm) ပိုးသတ်ဆေးရည် ဆွတ်ထားသောအဝတ်ဖြင့် သေချာစွာသုတ်ပြီး လည်းကောင်း ပိုးသတ်ရပါမည်။ ထို့နောက် (၁၀) မိနစ်ခန့်ထားပြီး ရေဝတ်ဖြင့် ထပ်မံသုတ်ပါ။
- ထိတွေ့မှု များနိုင်သော နေရာများအားလုံးကို အထူးဂရုစိုက် ပိုးသတ်ရပါမည်။

- လူနာများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အသုံးပြုသော လူနာတင်ယာဉ်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပစ္စည်းများ (တွန်းလှည်း၊ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်များ) အား ပိုးမွှားသန့်စင်စေရန် (၀.၁%) ဟိုက်ပိုကလိုရိုက်ဆေးရည် (1:50 Hypochlorite Solution 1000 ppm) ပိုးသတ်ဆေးရည် ဆွတ်ထားသော အဝတ်ဖြင့် သေချာစွာသုတ်ပြီးလည်းကောင်း ပိုးသတ်ရပါမည်။ ထို့နောက် (၁၀) မိနစ်ခန့်ထားပြီး ရေဝတ်ဖြင့် ထပ်မံသုတ်ပါ။
- လူနာတင်စင်များကို အောက်ဘက်မျက်နှာနှင့် အောက်ခြေ နေရာများပါမကျန် ပိုးသတ်ရန်လိုပါသည်။
- လူနာသယ်ယူသည့် ကာလအတွင်း လူနာနှင့် ထိတွေ့မှု ရှိသော၊ ညစ်ပေလာသည့် မျက်နှာပြင်များ အားလုံးကို အထက်ပါ နည်းအတိုင်း ပိုးမွှားသန့်စင်ပါ။
- ကားကြမ်းခင်းများကို ဆပ်ပြာရည် detergent solution နှင့် ဆေးပေးပါ။ တာဝန်ချိန် ပြောင်းတိုင်း အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ် ဆေးပါ။ လူနာပို့ပြီးတိုင်း ဆေးနိုင်ရင် ကောင်းပါသည်။
- လူနာလက်ခံသော ဆေးရုံများက ကားဆေးရန် လိုအပ်သော ပုံပိုးမှုများ (ဆေးရန်နေရာ၊ ရေပုံး၊ ကြမ်းသုတ်တံများ ထားရန် နေရာများ) ပေးထားသင့်ပါသည်။

Household Bleach Solution ဖျော်စပ်ရာတွင် ဝတ်ဆင်ရမည့်

PPE

- Nitrile Rubber Gloves
- Safety Glasses/ goggles
- Surgical mask since there is potential for exposure to vapor
- Lab coat

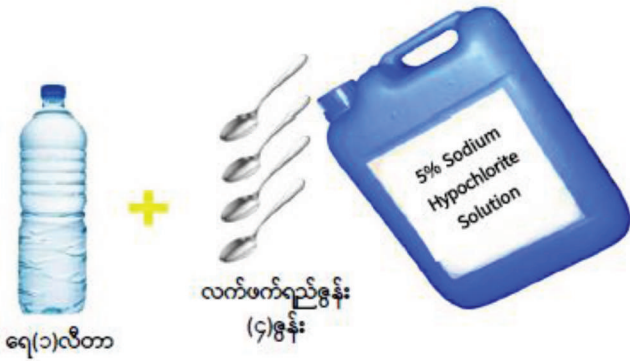
(၀.၅%) ဟိုက်ပိုကလိုရိတ်ဆေးရည် (1:10 Hypochlorite Solution (5000 ppm) ဖျော်စပ်နည်း:

အစွန်းချွတ်ဆေးရည် (၅% Sodium Hypochlorite) ကို အသုံးပြုပါက

- ရေ ၁လီတာတွင် (၅%)အိမ်သုံး အရောင်ချွတ်ဆေး လက်ဘက်ရည်ဇွန်း (၂၀) ဇွန်းထည့်၍ ဖျော်ပါ။

၀.၁% ဟိုက်ပိုကလိုရိတ်ဆေးရည် (1:50 Hypochlorite Solution (1000 ppm) ဖျော်စပ်ခြင်း:

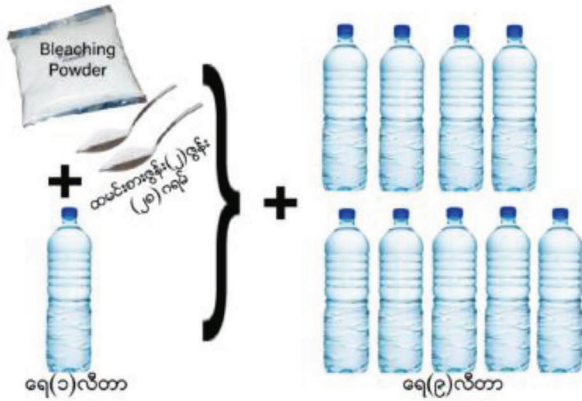
အစွန်းချွတ်ဆေးရည် (၅% Sodium Hypochlorite) ကို အသုံးပြုပါက

- ရေ (၁)လီတာတွင် (၅%)အိမ်သုံးအရောင်ချွတ်ဆေး လက်ဖက်ရည်ဇွန်း(၄) ဇွန်းထည့်၍ ဖျော်ပါ။

အစွန်းချွတ်ဆေးမှုန့် (၃၅% Calcium Hypochlorite) အသုံးပြုပါက 0.1% Calcium Hypochlorite Solution ရရန်

- ရေ (၁)လီတာတွင် အစွန်းချွတ်ဆေးမှုန့် (၃၅% Calcium Hypochlorite) ထမင်းစားဇွန်း မောက်မောက် (၂) ဇွန်း (၂၈ ဂရမ်) နှင့် အရင်ဖျော်ပါ။
- ထို့နောက် ရေ (၉) လီတာ ထပ်မံရောစပ်ပါ။

မှတ်ချက်။

- နေ့စဉ်ဖျော်စပ်၍ အရိပ်တွင်ထားပြီး (၂၄) နာရီအတွင်း ကုန်အောင် သုံးပါ။
- (၂၄) နာရီကျော်ပါက အာနိသင်လျော့ကျနိုင်ပါသည်။
- နေရောင်ခြည်နှင့် တိုက်ရိုက် မထိတွေ့ရပါ။

အခန်း(၇)

သေဆုံးသူ၏ ခန္ဓာကိုယ် (Dead Body) အား ကိုင်တွယ်ခြင်း

- ခန္ဓာကိုယ်ထည့်သည့် အိတ်ထဲသို့ သယ်ယူရန် PPE အပြည့်အစုံ ဝတ်ထားသူ အနည်းဆုံး (၂) ဦး(သို့မဟုတ်) (၃) ဦးလိုသည်။
- သီးခြားလူနာအခန်းမှ မထွက်ခွာမီ ခန္ဓာကိုယ်ထည့်သည့် အိတ်၏ အပြင်ဘက် မျက်နှာပြင်ကို (၀.၅%) ဟိုက်ပိုကလိုရိတ် ဆေးရည် (1:10 Hypochlorite Solution (5000 ppm) ဆွတ်ထားသော အဝတ် (သို့မဟုတ်) တစ်ရှူးဖြင့် သုတ်ပါ။
- အခန်းမှ မထွက်ခွာမီ ခန္ဓာကိုယ်သယ်ဆောင်သည့် Trolley ကို ဘီးများ အပါအဝင် 1:10 Hypochlorite Solution (5000 ppm) ဆွတ်ထားသော အဝတ်ဖြင့် သုတ်ပါ။
- အခန်းပြင်ပမှ PPE အပြည့်အစုံ ဝတ်ဆင်ထားသော ဝန်ထမ်းများမှ Trolley ကို လက်ခံရ ယူပါ။
- လူနာသယ်ယူပို့ဆောင်စဉ် လမ်းခရီးတွင် သေဆုံးပါက လက်ခံမည့်ဆေးရုံ အရေးပေါ်ဌာန တာဝန်ကျဆရာဝန်ထံ သတင်းပို့ပြီး ဆရာဝန်၏ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပါ။ ဆေးရုံသို့ မရောက်ခင် ဖုန်းဖြင့် ကြိုတင် အကြောင်းကြားပါ။

အခန်း(၈)

စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ ကူးစက်မှုမှ ကာကွယ်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု

- စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် ရောဂါပိုးကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို တိကျစွာ လိုက်နာကြရ ပါမည်။ သို့ရာတွင် အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် ရောဂါပိုးတွေ့လူနာနှင့် သတ်မှတ်ထားသော အကာအကွယ်ဝတ်စုံ အပြည့်အစုံမပါဘဲ ထိတွေ့မိ တတ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ဌာနသို့ ချက်ချင်းဆက်သွယ် အကြောင်းကြားပါ။
- စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ နေမကောင်းပါက လိုအပ်သော ကုသစောင့်ရှောက်မှုများ ခံယူရရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဌာန သို့မဟုတ် Community Fever Clinic များသို့ ချက်ချင်းဆက်သွယ် အကြောင်းကြားပါ။

COVID-19 Acute Respiratory Disease နှင့် ပတ်သက်၍ Personal Protective Equipment ဝတ်ဆင်ရန် လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်
 နောက်ဆက်တွဲ(၁)

အကြောင်းအရာ	Medical Mask	N95 mask	Gown	Gloves	Eyes protection (Goggles or face shield)	Boots/ closed shoes
ပြင်ပလူနာ ၅၀၀ နှင့် Screening ပြုလုပ်ခြင်း	(+) အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာ လက္ခဏာများ (Respiratory symptoms) ရှိသူတိုင်း အတွက် အသုံးပြုရန်	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
လူနာများအား သံသယရှိပါက သီးခြား ခန်းသတ်ခန်း (Fever room/ Temporary isolation room) နှင့် ခန်းသတ်ခြင်း	(+)	(-)	(+)	(+)	(-)	(-)
သံသယလူနာများ (Person under investigation/ suspected) လူနာခန်းနှင့် ခန်းသတ်ခြင်း/ ကုသခြင်း စောင့်ရှောက်စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်သူများ/ Sample ယူခြင်း	(-)	(+)	(+)	(+)	(+)	(-)
Aerosol-generating procedures များ (e.g: tracheal incubation, non-invasive ventilation, tracheostomy, cardio pulmonary resuscitation, manual ventilation, bronchoscopy) ပြုလုပ်ခြင်း	(-)	(+)	(+) Apron ဝါ ဝတ်ဆင်ရန်	(+)	(+)	(-)
လူနာများအား လူနာတင်ယာဉ်ဖြင့် သယ်ပို့ ရာတွင် အသက်ကယ်ကုသမှု ပြုလုပ်မည့် အထောက်အကူပြု ဝန်ထမ်းများ/ လူနာအား ထိတွေ့ ကိုင်တွယ်မည့်သူများ	(+)	(-)	(+)	(+)	(+)	(-)
လူနာခန်းအား သန့်ရှင်း	(+)	(-)	(+)	(+) (Heavy duty gloves)	(+)	(+)
	(+)	(-)	(+)	(+)	(-)	(-)

Reference : Rational Use of Personal Protective Equipment for Coronavirus Disease 2019 (WHO)

ကိုးကားချက်များ

- ၁။ MOHS (2020): 2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) ကူးစက်မှု ရှိ/မရှိ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ခံယူရသူ (Person Under Investigation) (သို့မဟုတ်) ရောဂါကူးစက်မှု အတည်ပြု ပြီးသော သူများထံမှ အခြားသူများသို့ ရောဂါ မကူးစက် စေရေးအတွက် ပိုးမွှား သန့်စင်ရေး (Decontamination & Disinfection) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၁-၂-၂၀၂၀)
- ၂။ MOHS (2020): ကိုဗစ် ၁၉ ပိုးတွေ့လူနာများနှင့် သံသယ လူနာများအား လူနာတင်ယာဉ်ဖြင့် လွှဲပြောင်း ပေးပို့ရာတွင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Version 1)
- ၃။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ COVID-19 Acute Respiratory Disease နှင့် ပတ်သတ်၍ Personal Protective Equipment ဝတ်ဆင်ရန် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (Version 2) (as of 1.7.2020)
- ၄။ MoSWRR, MoHS, MMA (2020): စေတနာ့ဝန်ထမ်း သင်တန်း လက်စွဲစာအုပ်
- ၅။ Public Health England (2020): COVID-19: guidance for Ambulance Trusts

611 WHO (April 2020) Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages: interim guidance